

N:o 19.

Ank. till Riksd. kansli den 5 maj 1903 kl. 2 e. m.

*Första Kammarens tillfälliga utskotts n:o 1 utlåtande n:o 9, i
anledning af Andra Kammarens beslut angående skrif-
velse till Konungen rörande tillhandahållande af Svensk
Författningssamling till lägsta möjliga pris.*

Motionärerna anföra till stöd för sin framställning följande:

»Näst vikten af att stifta goda lagar torde utan tvifvel stå, att, om dessa lagar skola kunna åtlydas, de måste blifva bekanta i största möjliga utsträckning för allmänheten.

Den publikation, hvarigenom våra nya lagar och författningar göras kända för allmänheten, är, som vi veta, Svensk Författningssamling. Denna utdelas på statsverkets bekostnad till en hel del myndigheter, äfvensom exemplar tilldelas samtliga rikets kommuner och delvis äfven från kyrkornas predikstolar uppläsas.

Men detta är icke tillräckligt. För en hel del enskilda personer är det af rätt mycken vikt och betydelse att, i den mån nya författningar utgifvas, dels erhålla kännedom om när en dylik utkommer och dels att för sig hafva dessa författningar tillgängliga för att kunna göra sig närmare bekanta med deras innehåll. Detta kan nu ske genom att å posten

prenumerera å Svensk Författningssamling och sålunda, i den mån de olika författningarna utkomma, få dem sig tillsända.

Men nu förhåller det sig så, att prenumerationspriset å Svensk Författningssamling ställer sig så högt, att det är få bland dem, som gärna önska skaffa sig denna viktiga publikation, hvilka anse sig hafva råd att betala det höga prenumerationspris den betingar och till följe däraf måste vara den förutan. Vore det nu så, att omkostnaderna för framställande af ifrågavarande publikation vore så stora, att ett billigare pris icke kunde åstadkommas på annat sätt, än att från statsverkets sida någon uppoffring gjordes, för att allmänheten skulle kunna erhålla den till ett billigare pris, så kunde nog ett dylikt tillvägagående vara lika eller mera berättigadt i detta än i många andra fall, där ett dylikt tillvägagående gör sig gällande. Men vi våga tro, att icke något sådant är nödvändigt för att prenumerationspriset å Svensk Författningssamling skall kunna sättas till ett så lågt pris, att det icke skall vara betungande för dem, som önska erhålla den samma. Vi hafva nämligen tagit notis om de villkor, statsverket betingat sig för erhållande af de exemplar, det för sina behof använder, och därvid funnit, att dessa erhållas till ett pris af 2½ öre pr tryckark utom expeditionskostnad, samtidigt med att bestämmelser upprättats om att utgifvaren skulle hafva rätt att för de exemplar, hvarå allmänheten prenumererar, taga ett fyra gånger högre pris eller 10 öre pr tryckark.

Då man nu vet, att för den ökade delen af upplagan, som tillkommer utöfver statsbehofvet, omkostnaderna äro vida lägre än för statsexemplaren, så måste det förefalla mycket oegentligt, att allmänheten skulle betala sina exemplar fyra gånger så dyrt som staten.

Nu har visserligen utgifvaren icke betingat sig ett så högt prenumerationspris af allmänheten, som han enligt sitt med statsverket upprättade kontrakt varit berättigad till, ty vid genomgående af årgångarna 1896—1901 hafva vi funnit prenumerationspriset i medeltal hafva varit något mer än fyra öre pr ark.

Men äfven detta pris måste anses oskäligt högt för en publikation af detta slag.

Detta visar sig synnerligen, då man gör jämförelser med hvad prenumerationspris å riksdagstrycket kostar. Priset å detta är vid prenumerationspris å särskilda delar ett öre pr ark, men vid prenumerationspris å det hela vida lägre, och detta pris synes ungefärligen betäcka kostnaderna för detta tryck.

Omkostnaderna för tryckark å Svensk Författningssamling äro sannolikt lägre än för riksdagstrycket, hvadan priset å författningssamlingen vid

prenumeration icke borde vara högre än å riksdagstrycket, pr ark räknadt, och sålunda kunna ställas till en fjärdedel af det nuvarande, eller omkring två kronor pr årgång, jämte postarfvode.»

Andra Kammarens tillfälliga utskott n:o 4 yttrar sig angående motionerna sålunda:

Årstrycket och Svensk Författningssamling ha alltsedan dessa publikationers första framträdande blifvit tryckta å kungl. boktryckeriet. Nu gällande kontrakt om tryckning af författningssamlingen är upprättadt den 25 november 1891 och har följande innehåll:

»Boktryckerifirman P. A. Nordstedt & Söner åtager sig:

1:o att, i den ordning utgifvaren af Svensk Författningssamling bestämmer, noggrant och med skyndsamhet samt i öfverensstämmelse med detta kontrakt bilagdt prof på format, stilar och papper verkställa tryckning af författningssamlingen i så stor upplaga, som erfordras ej allenast för utdelning till alla dem, som redan äro eller framdeles kunna blifva berättigade att på statsverkets bekostnad erhålla exemplar af samlingen, utan äfven för afsalu till allmänheten under minst fem år efter det hvarje nummer af samlingen utgifvits;

2:o att genom pålitliga biträden ombesörja författningssamlingens utdelning samt för detta ändamål upplåta tjänlig lokal, hvilken alla helgfria dagar hålles öppen från klockan 9 f. m. till 5 e. m.; skolande utdelningen sålunda verkställas, att, när ett nummer af samlingen blifvit färdigt, underrättelse därom genast meddelas utgifvaren samt de exemplar, hvilka tillkomma öfverståhållaren och landshöfdingen i Stockholms län, ofördröjligen tillställas dessa ämbetsmän, äfvensom erforderligt antal exemplar å utdelningslokalen tillhandahålles i Stockholm varande ämbetsmyndigheter, hvilka äga att exemplaren å nämnda lokal afhämta emot kvitto i kontrollböcker, som därstädes skola vara att tillgå, hvarjämte till vederbörande i orterna skola, så fort ske kan, afsändas dem tillkommande exemplar, hvilka till nummer och antal antecknas i den kontrollbok, som föres med Stockholms postkontor;

3:o att till ett pris af högst 10 öre arket å utdelningslokalen hålla allmänheten tillhanda såväl spridda nummer som hela årgångar af samlingen under tid, som i punkten 1 säges.

Emot fullgörande af förestående förbindelse äger boktryckerifirman tillgodonjuta följande rättigheter:

a) att för de exemplar af författningssamlingen, hvilka enligt gifna bestämmelser om den ordinarie utdelningen, för statens räkning inlösas, erhålla ersättning med 2 1/2 öre pr ark och i förhållande därtill för del af ark samt att för häftning, då sådan ifrågakommer, erhålla betalning enligt särskild öfverenskommelse;

b) att för exemplar af särskilda nummer, som tillfälligtvis inlösas, erhålla 7 öre pr ark;

c) att såsom bidrag till kostnaderna för samlingens utdelande erhålla tvåtusen femhundra kronor för årgång räknadt;

d) att af statsmedel återbekomma hvad firman enligt postverkets räkning utbetalt för samlingens försändande med posten; och

e) att kvartaliter utbekomma den betalning, hvartill mom. a), b) och c) kunna berättiga, sedan räkningar blifvit till justitiedepartementet ingifna.

Detta kontrakt, som icke afser hvad af nu löpande årgång ännu ej blifvit tryckt och utdeladt, skall i öfrigt gälla från och med 1892 till dess författningssamlingen blifvit fullständigt tryckt och utdelad för det år, under hvilket kontraktet å någondera sidan uppsäges. Uppsägning skall, för att vara giltig, ske sex månader före årets slut.»

Före detta kontrakt gällde ett, som var dagtecknadt den 24 december 1875 och hufvudsakligen lika lydande med nu gällande, men med den olikhet, att priset för exemplar af särskilda nummer af författningssamlingen, hvilka tillfälligtvis inlösas, var bestämdt till 10 öre för ark i stället för nuvarande priset 7 öre. Denna prisnedsättning var föranledd af en hemställan från Riksdagens revisorer, hvilka ansett, att nedsättning skulle kunna åvägabringas i de betydliga belopp, som årligen utgäfves för tryckning och utdelning af Svensk Författningssamling.

Då 1891 års kontrakt upprättades, var medeltalet af de belopp, som statsverket under de tio nästförflutna åren för tryckning och utdelning af författningssamlingen utbetalt, 38,748 kr. 43 öre. Årliga medeltalet af hvad som i berörda hänseende utbetalats under de tio åren 1892—1901 utgör 45,844 kr. 51 öre, alltså med 7,096 kronor 8 öre öfverstigande medeltalet för åren 1881—1890. Af detta öferskjutande belopp måste gifvetvis en del anses såsom boktryckerifirman tillkommande vinst och en vinst, som icke kunnat beräknas vid upprättande af

1891 års kontrakt, då man hade att stödja sig på dittills vunnen erfarenhet rörande samlingens omfång och däraf för statsverket behöfliga exemplar.

Utskottet anser därför, att någon ytterligare jämkning i den firman P. A. Norstedt & Söner tillkommande ersättning för tryckning af Svensk Författningssamling bör kunna ske; och torde denna lämpligast kunna äga rum genom nedsättning, på sätt motionärerna föreslagit, af prenumerationspriset, hvarigenom till otvifvelaktigt gagn kunde i någon mån underlättas möjligheten för allmänheten att lära känna utkommande författningar och påbud. Att för öfrigt en nedsättning af prenumerationspriset icke skulle vålla boktryckerifirman nämnvärd minskning af inkomst inses lätt, då år 1901 antalet prenumeranter, utgjorde å samlingen med bihang 172 och å samlingen enbart 21.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemställer utskottet, att Andra Kammaren, med bifall till förevarande motion, ville för sin del besluta, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t vidtaga sådana åtgärder, att Svensk Författningssamling med bihang må vid prenumeration kunna hållas allmänheten till handa för lägsta möjliga pris, som utan bidrag från statsverket kan betingas.

Af förestående redogörelse framgår, att prenumeranternas antal för närvarande är ganska ringa, och det kunde med hänsyn därtill synas, som om full anledning icke skulle förefinnas till en framställning till Kongl. Maj:t, därest icke förutsättas kunde, att en nedsättning i priset för prenumeration å eller försäljning till enskilda personer af Svensk Författningssamling skulle öka spridningen af denna samling och därmed kännedomen om utkomna lagar och författningar.

Utskottet föreställer sig, att, i betraktande af det rikliga bidrag, som statsverket årligen lämnar för ifrågavarande publikation, boktryckerifirman P. A. Norstedt & Söner skall finna sig kunna — utöfver den nedsättning, som firman redan frivilligt underkastat sig — ytterligare nedsätta priset å författningssamlingen vid prenumeration eller försäljning till enskilda personer utan att därigenom oskäligt minska sin vinst å affären.

Utskottet anser sig därför kunna hemställa,

att jämväl Första Kammarén ville för sin del besluta, att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det tacktes Kungl. Maj:t vidtaga sådana åtgärder, att Svensk Författningssamling med bihang må vid prenumeration kunna hållas allmänheten till handa för lägsta möjliga pris, som utan bidrag från statsverket kan betingas.

Stockholm den 5 maj 1903.

På utskottets vägnar:

GUST. TAMM.